

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1938

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^{ΙΑ} Α. Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»
46 — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ — 46
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

GOETHE

ΦΑΟΥΣΤ

ΜΕΡΟΣ Β'

ΣΕ ΠΕΝΤΕ ΠΡΑΞΕΙΣ (*)

Μετάφραση: ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ (συνέχεια)

Η ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΑΛΛΑΖΕΙ ΟΛΩΣΔΙΟΛΟΥ

Σε μιά σειρά από βραχοσπηλιές απλώνονται πυκνές φυλλωσιές. Ένα ἄλλος οκιερό, πού φτάνει ὡς τοὺς ὀλόγυρα γκρεμούς. Ὁ Φάουστ κι' ἡ Ἐλένη δὲ φαίνονται. Οἱ νιές τοῦ Χοροῦ κοιμούνται ξαπλωμένες τριγύρω.

Φορκίδα

Δὲν ξαίρω, πόσο ἐδῶ καιρὸ κοιμούνται οἱ
[νιές,
μά κι' οὔτε ξαίρω, ἂν στὸ ὄνειρό των εἶδανε,
ὅ,τι εἶδα καθαρὰ ἐγὼ μὲ τὰ μάτια μου.
Γι' αὐτὸ θὰ τις ξυπνήσω. Θέ νὰ ξαφνιστοῦν,
καθὼς καὶ σεῖς γενάτοι, πού καθόσαστε
νὰ ἰδῆτε, ἡ πιστευτὸ θάμα πῶς λύνεται.
Ἐμπρός! Ἐμπρός! Τινάξτε τὰ σγουρὰ
[γοργά!
Καλὰ τὰ μάτια ἀνοίξτε καὶ μαζὶ τὰ αὐτιά!

Χορὸς

Ἐλα πές, ἔλα διηγῆσου, τί παράξενο συ-
[νέβη!
Προτιμοῦμε κάτι νάειπης, πού δὲν εἶναι
[πιστευτὸ,
γιατὶ νοιώθουμε ἐδῶ πλήξη νὰ κοιτοῦμε
[αὐτὰ τὰ βράχια.

Φορκίδα

Τώρα ἀνοίξατε τὰ μάτια καὶ νογάτε κιό-
[λας πλήξη;
Μὰ ἔλα ἀκοῦστε! Δῶ σὲ τοῦτες τίς σπη-
[λιές, τίς φυλλωσιές
ἢ κυρὰ κι' ὁ ἀφέντης βρήκαν σὰν εἰδυλλια-
[κὸ ζευγάρι
καὶ σκεπὴ καὶ προστασία.

Χορὸς

Μέσα ἐκεῖ;

Φορκίδα

Ναί, χωρισμένοι
ἀπ' τὸν κόσμον μόνο ἐμένα κάλεσαν γιὰ
[ὑπηρεσία.
Τιμημένη πλάϊ τους ἤμουν, μά κι' ἐγὼ σὰν
[μπιστεμένη
κοίταζα γιὰ κατιτὶ ἄλλο, γύριζα δῶθε κι'
[ἐκεῖθε,
γύρευα ρίζες καὶ φλοῦδες, πού τὴ δύναμή
[των ξαίρω,
κι' ἔτσι ἐμέταν μοναχοί.

Χορὸς

Κάνεις δά, σὰ νάειναι κόσμοι μέσα ἐκεῖ
[πολλοί, λειβάδια,
δάση, ρυάκια, λίμνες κι' ἄλλα. Τί εἶναι αὐ-
[τὰ τὰ παραμύθια;

Φορκίδα

Ναί, γιατί εἶσαι δίχως πείρα. Βάθη ἀνεξε-
[ρεύνητα εἶναι,
αὐλὲς ἀπειρες καὶ σάλλες. Ἐκεῖ μέσα ἐγὼ
[ἐζητούσα.
Ξάφνω ἀντιλαλεῖ ἓνα γέλιο στὴ σπηλιά.
[Κοιτῶ: ἓνα ἀγόρι
ἀπ' τὸν κόρφο τῆς γυναίκας πάει πηδών-
[τας ὡς τὸν ἄντρα,
καὶ στὴ μάννα ἀπ' τὸν πατέρα¹. Καὶ τὰ
[χάρδια, οἱ χωρατάδες,
τῆς τρελλῆς τὰ ἀστεία ἀγάπης, γέλια τό-
[να ἀπάνω στὸ ἄλλο

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο.
1. Ἐννοοῦνται οἱ θεαταί.

1. Σχετικὰ μὲ τὸ βαθύτερο νόημα τῆς γεννήσεως
τοῦ Εὐφορίωνα δὲς τὴν Εἰσαγωγή.

μου τὰ ἐπήρανε τὰ αὐτιά.
 Γυμνὸ κι' ἄφτερο δαιμόνιο, φαῦνος δίχως
 | ζωωδία,
 πὰ στή γῆς πηδάει τὴ στέρια, μὰ κι' ἢ
 | γῆς ἀντιχτυπώντας
 τὸν τινάζει στὸν ἀέρα. Δεύτερος καὶ τρί-
 | τος πῆδος,
 πάει στοῦ θόλου τὴν κορφή.
 Μὲ ἀγωνία ἢ μάννα κράζει: Πήδαγε, ὄσο
 | κι' ὅπως θέλεις,
 μόνο μὴν πετᾶς! Ἐτοῦτο, νὰ πετᾶς ἐλεύ-
 | τερα,
 σοῦ τὸ ἀπαγορεύω. Τότε κι' ὁ πατέρας ὄρ-
 | μνηνεύει:
 Πηγὴν ἔχει ἢ ἐλαστικότητα τὴ γῆ μόνο. Τού-
 | τη ἢ γῆ
 ἀψηλά πάντα σὲ σπρώχνει. Μὲ τὸ δαχτυ-
 | λο ἀγγιζέ την
 κι' εὐτὺς δύναμη θὰ παίρνῃς σὰν τὸ γυιὸ
 | τῆς τὸν Ἄνταϊο.
 Κι' ἔτσι πιά πηδάει στὸ βράχο τοῦτον δῶ
 | κι' ἀπὸ τὴν ἄκρη
 σ' ἄλλο βράχο, σὰν τὸ τόπι, ποὺ πηδάει.
 | σὰν τὸ χτυπήσης.
 Ξάφνω ὅμως στή χαραμάδα κάποιου ἐχάθη
 | φαραγγιοῦ.
 Τὸν θαρροῦμε γιὰ χαμένο. Κλαίει ἢ μητέρα
 | κι' ὁ πατέρας
 τὴν παρηγοράει καὶ σείνω τρομαγμένη ἐγὼ
 | τοὺς ὤμους.
 Μὰ τί θέαμα ἦταν πάλι ἐκεῖνο, ποὺ ἐξα-
 | νάϊδαμε;
 Θησαυροὶ ἦταν κεῖ κρυμμένοι; Φόρεμα ἀν-
 | θοκέντητο
 πόσο ἀξιόπρεπα φορεῖ!
 Φιόγγοι σειοῦνται στὰ μπρατσάκια, στὸ
 | στηθάκι του κορδέλλες,
 μὲ χρυσὴ στὸ χέρι λύρα κι' ἴδιος σὰν μι-
 | κρούλης Φοῖβος
 χαρωπὸς στήν ἄκρη τρέχει τοῦ γκρεμοῦ.
 | Τί ξάφνισμά μας!
 Ἐνας στοῦ ἄλλου ἀπ' τὴ χαρὰ των οἱ γο-
 | νιοὶ τὸ στήθος πέφτουν.
 Γιατί πῶς λάμπει ἔτσι τόσο τὸ κεφάλι
 | του; Τί λάμψη
 εἶναι αὐτή; Χρυσὸ στολίδι, γιὰ τῆς δύνα-
 | μης τοῦ νοῦ του
 τῆς ἀνώτερης ἢ φλόγα; Κι' ἔτσι προχωρεῖ,
 | μὴνώντας
 κιόλας ὡς παιδί, πῶς θάειναι κάθε ὠραίου
 | ἀρχιτεχνίτης,
 ποὺ οἱ αἰώνιες μελωδίες θὰ περνοῦν ἀπ'
 | τὸ κορμί του.
 Ἐτσι τώρα καὶ σεῖς, κόρες, θὲ νὰ τὸν ἀ-
 | κούσετε
 κι' ἔτσι θὰ τὸν δῆτε ἀμέσως, γιὰ νὰ τὸν
 | θαμάσετε.

Χορὸς¹

Θάμα αὐτὸ τόκρινες,
 θρέμμα τῆς Κρήτης;
 Λόγια σοφὰ ποιητῶν

1. Δυὸ ζευγάρια ἀπὸ στροφές.

τάχα δὲν ἄκουσες σύ;
 Τόσο πλοῦτο μύθων γιὰ ἄξιους
 ἥρωες καὶ γιὰ Θεοὺς
 διόλου ἐσὺ δὲ γροίκησες,
 πούχει ἢ Ἑλλάδα κι' ἢ Ἰωνία;

Ὅ,τι ἐδῶ γίνεται
 τώρα, εἶναι μόνο
 ἓνα ἀντιλάλημα ὠχρὸ
 ὠριων παλιῶν ἡμερῶν.
 Ὅ,τι λές μας, δὲν ἀξίζει
 στὸ χαριτωμένο ἐμπρὸς
 ψέμα γιὰ τὸ γυιὸ τῆς Μαίας,¹
 πιστευτότερο ἀπ' ἀλήθεια.

Τοῦτον, βρέφος νιογέννητο,
 τρυφερό, μὰ κι' ἄκμαϊο,
 μὲ ἄσπρες φασκιές καὶ χνουδάτες,
 μὲ ὠρια πολύτιμα σπάργανα
 δίπλωσαν φλύαρες νιάντες,
 ποὺ δὲν εἶχανε κρίση.
 Τρυφερός, μὰ μὲ δύναμη
 τὸ κορμί του τὸ εὐλύγιστο
 ὁ μικρὸς κατεργάρης
 ἔξω βγάζει κι' ἀφήνει
 τὰ ἀπαλά του πανάκια,
 ποὺ πολὺ τὸν ἐσφίγγανε,
 πεταλούδα ὅπως ἔτοιμη
 τὸ στενὸ τῆς κουκούλι
 τόχει τρυπήσει πιά κι' ἄπλωσε
 τὰ ὠρια φτερά στὸ λιοφώτιστο
 τὸν αἰθέρα μὲ τόλμη.

Ἐτσι αὐτός, μὰ τί γλήγορος,
 φανερώνει πιά ἀμέσως
 μὲ ἐπιδέξια τεχνάσματα,
 πῶς προστάτης θὲ νάειναι πιά
 κάθε κλέφτη παμπόνηρου
 καὶ τρανοῦ τυχοδιώχτη.
 Νά, τὴν τρίαινα κλέβει γοργὰ
 τοῦ τρανοῦ Ποσειδῶνα! Κρυφὰ
 τὸ σπαθὶ παίρνει τοῦ Ἄρη.
 Τόξο, βέλη ἀρπᾶ τοῦ Φοῖβου,
 τὴ μασιὰ τοῦ Ἡφαίστου. Θάειχε
 καὶ τοὺς κεραυνοὺς παρμένους
 τοῦ Διός, ἂν δὲ σκιαζόταν
 τὴ φωτιά. Μὲ τρικλοπόδι
 καὶ τὸν Ἔρωτα νικάει.
 Πὰ στὰ χάρδια ἀρπᾶει τῆς Κύπρης
 ἀπ' τὴ μέση τὴ ζώνη.

(Ἐνα μαγευτικὸ καὶ καθαρὰ μελωδικὸ παίξιμο
 λύρας ἀντηχᾷ ἀπ' τὴ σπηλιά. Ὅλοι προσέχουν
 καὶ φαίνοται σὲ λίγο βαθειὰ συγκινημένοι. Ἀπὸ
 δῶ καὶ πέρα ἴσαμε κεῖ, ποὺ σημειώνεται «μεγά-
 λη παύση», συνοδεῖα ἀρμονικῆς μουσικῆς.)

Φορκίδα

Ἄς σᾶς λείψῃ κάθε μῦθος,

1. Δηλ. τὸν Ἐρμῆ, τὸ γυιὸ τοῦ Διός καὶ τῆς Πλειά-
 δας Μαίας, ποὺ ἐγεννήθηκε μὲ ὅμοιο τρόπο σὲ μιὰ
 σκιερὴ σπηλιά τῆς Κυλλήνης στήν Ἀρκαδία κι' ἔ-
 κανε αὐτοῦ τὴν πρώτη μέρα τῆς ζωῆς του ὅλες τὶς
 ἀντραγαθίες, ποὺ ἀναφέρονται παρακάτω. Δὲς καὶ
 Λουκιαν. Θεῶν Διάλογοι, Διάλ. Ἡφαίστου καὶ Ἀ-
 πόλλωνος.

γλυκειά ἀκούστε μουσική,
τῶν παλιῶν θεῶν τὸ πλῆθος
ἄστε το, τί πιά δὲ ζῆ!

Ναί, κανεὶς δὲν τοὺς γνωρίζει,
θέλομε τὰ πιὸ ψηλά.
Ὅ,τι τὴν καρδιά θά ἐγγίξη,
πρέπει νάβγη ἀπ' τὴν καρδιά.
(*Αποτραβιέται στὰ βράχια.)

Χορὸς

*Ἀθλιο πλάσμα, ἂν σὲ ἔχη εὐφράνει
τούτη ἢ μουσική ἢ γλυκειά,
ἐγώ, μόλις πούχω γειάνει,¹
χύνω δάκρυα ἀπὸ χαρά.

Στὴν ψυχὴ σὰν ξημερώνη,
τοῦ ἡλίου ἢ λάμψη ἄς σβῆση πιά,
ὅ,τι ὁ κόσμος δὲ μᾶς δώνει,
θά τὸ βροῦμε στὴν καρδιά.

*Ἐλένη, Φάουστ, Εὐφορίωνας²
μὲ τὴ στολὴ, πούγινε παραπάνω ἢ περιγραφή της.

Εὐφορίωνας

*Ὅταν γλυκοτραγουδάω,
σεῖς πετάτε ἀπ' τὴ χαρά,
κι' ὅταν μὲ ρυθμὸ πηδάω,
κι' ἡ καρδούλα σας πηδά.

*Ἐλένη

Εἶναι ἀνθρώπινη εὐτυχία,
σὰν ἐνώνη ἢ ἀγάπη δυό,
μάειναι θεία γοητεία,
ὅταν τριάρι πλάθη ἀγνό.

Φάουστ

Πῶς ἀνήκει ὁ ἕνας στὸν ἄλλο,
τότε³ νοιώθεται σωστά.
Τί καλὸ τοῦτο μεγάλο,
μὰ ἔτσι πάντα ἄς μένη πιά!

Χορὸς

Μιά πολύχρονη εἰρήνη
τοῦ παιδιοῦ ἢ γλυκειά θωριά
στὸ ζευγάρι τοῦτο δίνει.
Ἡ ἔνωσή του μὲ τραβᾷ!

Εὐφορίωνας

*Ἀχ, νὰ πηδήσω
ἄσε, πατέρα!
Νάειμαι τοῦ ψήλου
κεῖ στὸν ἀγέρα
γλυκειά, σᾶς λέω,
μὲ σπρώχνει ὀρμή!

Φάουστ

Κρατήσου, γυιέ μου!

Τρέλλες μὴν κάνης!
*Ἄν πάη καὶ πέσης,
θά μᾶς πεθάνης
ἄχ, καὶ τοὺς δυό μας,
χρυσὸ παιδί!

Εὐφορίωνας

Τὴ γῆς νὰ ἀφήσω
ζητᾷ ἡ καρδιά μου.
Τὰ χέρια μου ἄστε
καὶ τὰ σγουρά μου!
Εἶναι δικά μου
κάθε στιγμή!

*Ἐλένη

Ποιανοῦ γενιά 'σαι,
μὴν τὸ ξεχάνης!
Θά μᾶς τρελλάνης,
ἂν δὲ λυπάσαι
τὴν ἔνωσή μας,
ποῦ θά χαθῆ.

Χορὸς

Θαρρῶ, σὲ λίγο
θὲ νὰ σβηστή.

*Ἐλένη καὶ Φάουστ

Γυιέ μου, συγκράτηστην
τὴν τόση ὀρμή σου!
*Ἐλα, σταμάτηστην
γιὰ τοὺς γονεῖς σου!
Γίνε καμάρι
στὸ βλογημένο
τὸν κάμπο αὐτό!

Εὐφορίωνας

Καλά, γιὰ χάρη
δική σας μένω
μὲ σᾶς ἐδῶ!

(*Χώνεται στὶς νιές καὶ
τις σβῆνει στὸ χορὸ.*)

Μὲ πλάση γελαστή
πετάω μιά χαρά!
Καλή 'ναι ἡ μουσική;
Τὸ βῆμα πάει καλά;

*Ἐλένη

*Ὁραῖο πούειναι αὐτό!
Σὲ γύρο τεχνικὸ
σύρε τίς νιές!

Φάουστ

*Ἀχ, νὰ ἐτελειώναν πιά!
Δὲ βλέπω μὲ χαρά
τέτοιες γητειές!

Εὐφορίωνας καὶ Χορὸς

*χορεύοντας καὶ τραγουδώντας κάνουν
πολύπλοκους γύρους.*

Χορὸς

Μὲ χάρη ὅταν χυτᾷ
μπράτσα λυγίξης,
στὴ λάμψη ὅταν σγουρά
μαλλιά ἀνεμίξης,

1. Γιατί μπαίνει σὲ μιά νέα ζωὴ κι' αὐτὸ τὸ θεωρεῖ σὰ γιατροειά.— Μὲ τὴν ἐπίδραση τῆς νέας ζωῆς παίρνει καὶ νέο τρόπο ἐκφράσεως (νέο μέτρο, ὁμοιοκαταληξία).

2. Σύμφωνα μὲ μεταγενέστερη ἑλληνικὴ παράδοση, γυιὸς τῆς Ἐλένης καὶ τοῦ Ἀχιλλέου. Στὸ λαϊκὸ γερμανικὸ βιβλίον ὁ γυιὸς τοῦ Φάουστ καὶ τῆς Ἐλένης λέγεται Justus Faust.

3. Δηλ. μὲ τὸ πλάσιμο τοῦ τρίτου.

στή γῆ όταν ἀπαλά
τὸ πόδι σου πατᾶ,
σάν γέρνης τὸ κορμί
καὶ σειέσαι ἐδῶ κι' ἐκεῖ,
ἐκεῖνο πιά, πού θές,
ἔχει γενῆ,
μᾶς πῆρες τὶς καρδιές,
γλυκὸ παιδί.

(Παύση.)

Εὐφορίωνας

Σωστό βρεσίδι
ἀπὸ ζαρκάδια !
Νέο παιγνίδι !
Μπρός, στὰ λειβάδια !
Ὁ κυνηγός σας
θὲ νάειμαι ἐγώ !

Χορὸς

Θές νὰ μᾶς πιάσης ;
Κόπο μὴ χάσης !
Γιατὶ ποθοῦμε
κι' ἐμεῖς νὰ ἐρθοῦμε
στὴν ἀγκαλιά σου.
πλάσμα γλυκὸ !

Εὐφορίωνας

Μόνο στὰ δάση !
Τρέξετε μὲ βιάση !
Τὸ εὐκολοαπόχτητο
δὲν τὸ ποθῶ,
τὸ δυσκολόπαρτο
γυρεύω ἐγώ.

Ἑλένη καὶ Φάουστ

Πόση ἀποκοτιά ! Τί λύσσα !
Δέναι ἐλπίδα νὰ ἡσυχάση.
Λές, πὼς βούκινου ἔρχεται Ἰσα
ἀχολόγημα ἀπ' τὰ δάση.
Πόση ἀντάρα ! Τί κακό !

Χορὸς

(μπαίνοντας γλήγορα, μιά, μιά).

Μπρός μας πέρασε μὲ βιάση,
καταφρόνια δείχνοντάς μας,
μοναχὰ τῆς συντροφιάς μας,
νά, τὴν πιὸ ἄγρια σέρνει ἐδῶ !

Εὐφορίωνας

(φέρνοντας μέσα ἓνα νέο κορίτσι).

Σέρνω ἐδῶ τοῦτο τὸ ἄγρίμι,
μὲ τὴ βιά νὰ τὸ ἀπολάψω.
Στανικά πιά τὴ φιλῶ
καὶ τῆς σφίγγω τὸ κορμί
τὸ ἀνυπόταχτο, νὰ ἴδῃ
τί ἐγὼ θέλω καὶ μπορῶ.

Κορίτσι

* Ἄσε με ! Καὶ τούτη ἡ σκέπη
κρύβει δύναμη καρδιάς.
* Ἐχω θέληση, ὄση πρέπει,
σάν καὶ σέ. Δὲν τὴ νικᾶς !
Ψηλὰ τόχεις πολὺ πάρει,
ἀν μπλεγμένη μὲ θαρρῆς,
βάστηξέ με, παλληκάρι,

καὶ σὲ καψαλίζω εὐτύς !

(Παίρνει φωτιά καὶ σηκώνεται ψηλὰ
πετώντας φλόγες. ¹)

Στὰ ὕψη ἀκλούθα, πού ἀνεβαίνω,
τὸ σκοπὸ σου τὸ χαμένο
νὰ πετύχης, πού ζητεῖς !

Εὐφορίωνας

(τινάζοντας τὶς τελευταῖες φλόγες).

Τὰ βράχια ἐδῶ σωρός,
ζωσμένα ἀπὸ δεντριά,
ἐγώ, νιὸς ζουντανός,
τί θέλω στὰ στενά ;
Οἱ ἀνέμοι ὄλο φυσοῦν,
τὰ κύματα βροντοῦν,
τὰ δυὸ τὰ ἀκούω μακριά,
ἄς πάω κοντά !

(Πηδάει στὰ βράχια ὀλοένα ψηλότερα.)

Ἑλένη, Φάουστ καὶ Χορὸς

Τὸ ἄγριο ἐρίφι θές νὰ μοιάσης ;
Τρέμουμε, μήπως μᾶς χάσης !

Εὐφορίωνας

Πιὸ ψηλὰ νὰ πάω ὄλο πρέπει,
πιὸ μακριὰ ἢ ματιὰ νὰ βλέπη.
Θωρῶ τώρα καλά,
πού βρίσκομαι ἐδωνά !
Στὴ μέση τοῦ νησιοῦ,
στοῦ Πέλοπα τὴ γῆ,
πούειναι καὶ τοῦ γιαλοῦ
καὶ τῆς στεριάς παιδί. ²

Χορὸς

Στὸ δάσος, στὸ βουνό,
εἰρήνη θάχης !
Στὴν ἄκρη ἄς πάμε ἐδῶ
ἐκεῖς τῆς ράχης !
Σταφύλια ἔχει πολλά,
χρυσόμηλα σωρό.
Στὴ χώρα τὴ γλυκειὰ
μείνε, παιδί γλυκὸ !

Εὐφορίωνας

* Ὀνειρευόστε εἰρήνη ;
* Ἄς νείρεται, ὅποιου ἀνήκει !
Τὸ σύνθημα ἔχει γίνει
ὁ πόλεμος κι' ἡ νίκη !

Χορὸς

* Ὅποιος μάχη
σὲ εἰρήνη ἀναζητᾶ
χαρᾶς δὲ θάχη
ἐλπίδα πιά !

Εὐφορίωνας

Καλὸ σ' ὄλους νὰ ρθῇ,
πού ἐδῶ ἔχουν γεννηθῇ

1. Σάν πνεῦμα δίχως ἰδιαίτερη προσωπικότητα
πούειναι, γίνεται στοιχεῖο στὴ φύση, ὅπως στὸ τέ-
λος γίνονται κι' ὄλες οἱ νιὸς τοῦ χοροῦ.

2. Οἱ βουνοσειρές τῆς καὶ τὰ ἀκρογιάλια τῆς τὴ
φέρνουν σὲ σχέση τόσο μὲ τὴ στεριά, ὅσο καὶ μὲ τὸ
γιαλό.

κι' ἐλεύτεροι γι' αὐτό
στοὺς κίντυνους χιμοῦν,
τὸ αἷμα των σπαταλοῦν,
ὄλο καρδιά
καὶ φρόνημα ἱερό,
ποῦ δὲ λυγᾶ!

Χορὸς

Τί ψηλά εἶναι ἀνεβασμένος,
μὰ δὲ φαίνεται μικρός,
νικητής, θωρακισμένος,
ὄλο ἀτσάλι καὶ χαλκός!

Εὐφορίωνας

Ἄστρο στέριο, ποῦ βαστᾶ.
Μπρὸς ἐβγάτε στὸν ἀγώνα,
ἂν ποθῆτε λευτεριά,
ἢ νιὰ γίνεται Ἀμαζόνα
κι' ἥρωες ὄλα τὰ παιδιά!

Χορὸς

Ἦ πόλση ἱερή,
πετᾶς στὸν οὐρανὸ
καὶ σὰν τὸ πιὸ ὠριο ἀστρί
λάμπεις μακριά, μακριά!
Μὰ φτάνει κι' ὡς ἐδῶ
τὸ φῶς σου. Τὸ θωρῶ
μὲ τί χαρά!

Εὐφορίωνας

Παιδί δὲ φάνηκα! Ἔχει ὀρμήσει
ὁ νιὸς ὁ ἀρματωμένος πιά!
Ἔχει ἡ ψυχὴ του ἡ πολεμήσει
κιόλας μὲ ἀντρείων συντροφιά.
Ἐμπρός!
Γοργὸς
πάω ὄπου ἢ δόξα μὲ ὀδηγᾶ!

Ἐλένη καὶ Φάουστ

Μόλις στὴ ζωὴ ἔχεις φτάσει
καὶ στὸ φῶς, ἀπ' τὰ σκαλιὰ
ἄχ, τῆς ζάλης πᾶς μὲ βιάση
στὴν πονόδαρτη μεριά;¹
Ἄστε ἐμᾶς
μᾶς ξεχνᾶς;
Ἄνειρο ἢ ἔνωση ἢ γλυκειά;

Εὐφορίωνας

Ἄκουτε, στὸ γιαλὸ βροντᾶει,
κάμπος στὸν κάμπο ἀντιβροντᾶ,
στὸ κύμα καὶ στὴ σκόνῃ ὀρμάει
καθένας καὶ στὴ συμφορά!
Κι' ἡ θανὴ
ἐντολὴ
εἶναι γιὰ ὄλους μιὰ φορά,

Ἐλένη, Φάουστ καὶ Χορὸς

Ἄχ, τί φρίκη δοκιμάζω!
Χρέος σου εἶναι πιά ἡ θανὴ;

Εὐφορίωνας

Τί, μακρῶθε θὰ κοιτάζω;
Θὰ ἐργαστῶ κι' ἐγὼ μαζὶ!

Οἱ προηγούμενοι

Ἄρμῃ κι' ἀποκοτιά!
Κοντὰ ἢ θανὴ!

Εὐφορίωνας

Κι' ὄμως! — νὰ δυὸ φτερὰ
πούχουν φανῆ!
Πρέπει, ναι, πρέπει ἐκεῖ
νὰ πάω γοργά!

(*Ρίχνεται στὰ ἀνοιχτά. Τὰ φορέματά του τὸν σηκῶνουν γιὰ μιὰ στιγμή, τὸ κεφάλι του ἀχειδοβολᾶει καὶ μιὰ φωτεινὴ γραμμὴ τὸν ἀκολουθεῖ.*)

Χορὸς

Ἰκαρε! ἢ Τί κακὸ
μὲ εὔρε φριχτό!

(*Ἄνας ὄρατος νέος γκρεμίζεται μπρὸς στὰ πόδια τῶν γονιῶν. Πιστεύουν, πὼς ἀναγνωρίζουν στὸ νεκρὸ μιὰ γνωστὴ μορφή. ἢ Μὰ τὸ σῶμα χάνεται στὴ στιγμή, ὁ φωτιστέφανος ἀνεβαίνει σὰν κομήτης στὸν οὐρανὸ καὶ μένουν κατὰ γῆς ὁ χιτώνας, τὸ ἱμάτιο κι' ἡ λύρα.*)

Ἐλένη καὶ Φάουστ

Ἄχ, τὴ χαρὰ ἀκλουθεῖ
εὐτὺς κακό!

(*Τοῦ Εὐφορίωνα ἢ φωνὴ ἀπ' τὰ βάθη.*)

Ἄχ, μὴ μὲ ἀφήνης πιά,
μαννούλα, στὴν ἐρμιά
τὸ δόλιο μοναχό!

(*Παύση.*)

Χορὸς

(*Μοιρολόι.*)⁴

Μόνος ὄχι, ὄπου κι' ἂν μένης!

1. Δηλ. θέλω νὰ τρέξω αὐτοῦ.

2. Ποῦ κι' αὐτός, προσπαθώντας νὰ πετάξῃ ψηλά καὶ λησμονώντας τὴ συμβουλὴ τοῦ πατέρα του Δαίδαλου, γκρεμίστηκε ἀπὸ τὰ ὄψη στὴ θάλασσα.

3. Τὸ Βύρωνα. Ὁ ἔσθρικὸς θάνατός του στὸ Μεσολόγγι, ποῦ τὸν ἔμαθε ὁ ποιητὴς ἐργαζόμενος ἀπάνω στὴν Ἐλένη, τὸν ἐσυγκίνησε τόσο, ποῦ ἀποφάσισε νὰ στήσῃ στὴ μορφή τοῦ Εὐφορίωνα καὶ εἶνα μνημεῖο γιὰ τὸν ἐσωτερικώτερο ἀπὸ τοὺς ποιητὰς, ποῦ τόσο πολὺ τὸν ἐκτιμοῦσε. Κι' ἔτσι ἡ μορφή τοῦ Εὐφορίωνα δείχνει καὶ τὰ ἀπαραγνώριστα χαρακτηριστικὰ τῆς μεγαλοφυΐας τοῦ Βύρωνα, ποῦ τόσο νωρὶς ἐσβήσθηκε, δηλ. τὴν ἀσυγκράτητη φυσικὴ τάση, τὴν ἀκαταγώνιστη ἐγγένεια, τὴ βαθύτερη ποιητικὴ φωτιὰ καὶ τὴν ἀγάπη τῆς λευτεριάς, ποῦ ἔφτανε ὡς τὴν αὐτοθυσία. Ἐν πάσῃ ὄμως περιπτώσει τὸ εὐγενικὸ αὐτὸ μνημεῖο, ποῦ στήνῃ ἐδῶ ὁ ποιητὴς γιὰ τὸν Βύρωνα, πρέπει νὰ παραμερισθῇ, προκειμένου νὰ ζητηθῇ ἡ βαθύτερη ἔννοια τῆς μορφῆς τοῦ Εὐφορίωνα. Δὲς σχετικὰ καὶ τὴν Εἰσαγωγή.

4. Ὁ ἴδιος ὁ ποιητὴς γράφει στὸν Beckermann (I, 251, 5 Ἰουλ. 1827) γιὰ τὸ μέρος αὐτό: «Ἐχετε παρατηρήσει, πὼς ὁ χορὸς στὸ μοιρολόι βγαίνει ὀλωσδιόλου ἀπὸ τὸ ρόλο του. Προηγούμενος καὶ πάντα ἔμενε ἀρχαῖκός ἢ τοῦλάχιστον ποτὲ δὲ διαφθεύδει τὴν κοριτσιόστικη φύση του. Ἐδῶ ὄμως γιὰ μιὰς γίνεται σοβαρός, ἐκέπτεται καὶ λέει πράγματα, ποῦ δὲν τὰ ἐσκέφθηκε ποτὲ καὶ οὔτε μπορούσε νὰ τὰ σκεφθῇ. Γιατὶ πράγματι ὄσα λέει στὸ μοιρολόι δὲν ταιριάζουν μὲ τὴ φανταστικὴ εἰκόνα τοῦ Εὐφορίωνα, ἀλλὰ μὲ τὴν πραγματικὴ φύση τοῦ Βύρωνα.

1. Ἄν ὄχι ἀκόμη τὸ κορμί του, ὄμως τὸ πνεῦμα του.
2. Στὸ πεδίο τῆς μάχης.

Τὶ σὲ ἐνοιώσαμε βαθειά.
Κι' ἀπ' τὸ φῶς, ἄχ, τώρα ἂν βγαίνης,
ποιὰ καρδιά σὲ παραιτᾷ;
Δὲ σὲ κλαίμε, σὲ ἀνυμνοῦμε,
τὶ σὲ πόνος ἢ σὲ χαρὰ
ὠρία καὶ τρανὴ ἐθωροῦμε
νάχης λύρα καὶ καρδιά.

Γιὰ χαρὲς τῆς γῆς προωρίστης,
δυνατός, τρανῆς γενιάς,
μά, ἄχ, νωρὶς γιὰ σένα ἐσβήστης,
στὸν ἀνθὸ νιότης γλυκειᾶς!
Μάτι ἀητοῦ, ποὺ ὄλα ξεκρίνει,
σπλάχνος γιὰ καρδιάς καημό,
γιὰ ὠριὲς ἔρωτα καμίνι
καὶ τραγοῦδι ὀλοδικό!

Μὰ στοῦ πάθους πᾶς τὸ δρόμο,
θέληση ποὺ δὲ γνωρίζει,
καὶ μὲ βιά ἀπὸ κάθε νόμο
καὶ συνήθεια σὲ χωρίζει.
Τέλος κρίση ἐξαίσια ὑψώνει
τὴν καθάρια τὴν καρδιά,
κάτι ὑπέροχο ζητᾷ,¹
ὅμως δὲν τὸ κατορθώνει!

Ποιὸς τὸ κατορθώνει; — Μένει
βουβὴ ἢ μοίρα σ' αὐτὸ μπρός,
ματωμένος σάν σωμαίνει
φρίκης μέρα ἕνας λαός.²
Νέα εἶπέτε ὅμως τραγοῦδια
καὶ σηκῶστε τὸ κεφάλι,
τὶ ἡ καρδιά θὰ βγάλη πάλι,
ὅσα ἐγένναγε λουλούδια!

(Μεγάλη παύση. Παύει κι' ἡ μουσική.)

Ἑλένη¹

(στὸν Φάουστ).

Ἄχ, καὶ σὲ μένα ἀλήθεψε λόγος παλιός,
πῶς γιὰ πολὺ δὲ σμίγουν τύχη κι' ὁμορφιά.
Ἐκόπη τῆς ζωῆς κι' ἀγάπης ὁ δεσμός,
τὰ δυὸ θρηνώντας λέω μὲ πόνον «ἔχε γειά!»
καὶ πέφτω στὴν ἀγκάλη σου ἄλλη μιά φο-

[ρά.—

Καὶ μάννα, Περσεφόνη, δέξου καὶ παιδί!
(* Ἀγκαλιάζει τὸν Φάουστ, τὸ σῶμα τῆς χάνεται
καὶ μένουν στὴν ἀγκαλιά του τὸ φόρεμα κι' ὁ πέ-
πλος τῆς.)

Φορκίδα

(στὸν Φάουστ).

Κράτα σφιχτά, ὅ,τι σούμεινεν ἀπ' ὄλα!
Τὸ φόρεμα τὸ νοῦ σου! Τὸ τραβοῦνε
δαιμόνοι ἀπὸ τὶς ἄκρες κιόλας· θέλουν
στὸν Ἄδη νὰ τὸ σύρουν. Κράτησέ το!
Δὲν εἶναι πιά ἡ Θεά, πούχεις χαμένη,
εἶναι ὅμως θεϊκό. Μεταχειρίσου

1. Τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδος.

2. Ὁ Ἑλληνικὸς τὴν ἡμέρα, ποὺ ἔπεσε τὸ Μεσο-
λόγγι.

3. Ἡ Ἑλένη, ποὺ κατόπιν ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Εὐ-
φορίωνα χωρίζεται πιά ἀπὸ τὸν Φάουστ καὶ ξανα-
γυρίζει πάλι στὸν Ἑλληνικὸ Ἄδη, ξαναμιλεῖ πάλι
στὸ προηγούμενο ἀρχαῖο μέτρο (λαμβικὸ τρίμετρο).

μιὰν εὐνοϊαν ἀνεχτίμητη κι' ὑψώσου!
Μακριὰ ἀπὸ κάθε πρόστυχο σὲ φέρνει
ἀπάνω στὸν αἰθέρα, ὅσο βαστήξης.
Μακριὰ ἀπὸ δῶ καὶ πάλι θὰ ἰδωθοῦμε!¹
(Τὰ φορέματα τῆς Ἑλένης γίνονται σύγνεφα, ζώ-
νουν τὸν Φάουστ, τὸν σηκώνουν στὰ ὕψη καὶ
φεύγουν μαζί του.)

Φορκίδα

(παίρνει ἀπὸ κάτω τὸ χιτῶνα, τὸ ἱμάτιο καὶ τὴ
λύρα τοῦ Εὐφορίωνα, προχωρεῖ στὸ προσκήνιο,
τὰ σηκώνει ψηλά καὶ μιλεῖ).

Καλὸ κέρδος ἐδῶ μοῦ μένει!
Ἡ φλόγα, ἀλήθεια, εἶναι σβησμένη,
μὰ γιὰ τὸν κόσμον ἐγὼ δὲ σκῶ.
Γιὰ νὰ μῆσω ποιητάδες
καὶ στὰ συνάφια τῶν καυγάδες
νὰ ἀνάψω, τοῦτο εἶναι ἀρκετό. ←
Κι' ἂν τὰ ταλέντα δὲ χαρίζω,
ὅμως τὸ φόρεμα δανερίζω.

(Καθίζει κάτω στὸ προσκήνιο κοντὰ σὲ μιά στήλη.)

Πανθαλίδα

Τώρα γοργά, ἀδερφές, γιατί ἐγλιτώσαμε
ἀπ' τῆς γρια-Θεσσαλῆς² τὰ μάγια, πού-
[σφιγγαν
τὸ νοῦ μας, κι' ἀπ' τῶν τόνων τῶν ἀνάκατων
ἐκεῖνο τὸ μεθύσι, ποὺ μᾶς ζάλιζε
τὰ αὐτιά καὶ περισσότερο τὴ σκέψη μας.³
Στὸν Ἄδη κάτω! Νά, ἡ βασίλισσα γοργά
μὲ βῆμα σοβαρὸ κατέβη. Κι' οἱ πιστὲς
οἱ δούλες ν' ἀκλουθήσουν! Θὰ τὴν εὐρωμε
στὸ θρόνον καθιστὴ τοῦ ἀνεξερεῦνητου.

Χορὸς

Οἱ βασίλισσες παντοῦθε εὐχαριστιούνται.
Καὶ στὸν Ἄδη ἀπάνω ἀπ' ὄλους στέκουν,
μὲ τοὺς ὁμοίους τῶν σμιγμένες
κι' ἕνα μὲ τὴν Περσεφόνη.
Ἄλλὰ ἐμεῖς πάντα στὰ βάθη
λιβαδιῶν ἀπ' ἀσφοδέλια,
πλάι σὲ μακροξάλες λεῦκες
κι' ὄλο μὲ ἄκαρπες ἰτιές,
τὸν καιρὸ πῶς θὰ περνοῦμε;⁴
Θὲ νὰ τρίζωμε ἄχαρα
ὅμοια μὲ τὶς μαῦρες νυχτερίδες.⁵

Κορυφαία τοῦ Χοροῦ

Ἐκειός, ποὺ δὲν ἀπόχτησε κάποιο ὄνομα
κι' οὔτε τὸ εὐγενικὸ ποτέ ἐπόθησε,

1. Φαίνεται παράξενο, πῶς μιλεῖ ὁ Μεριστοφελῆς
ἐδῶ αὐτὴ τὴν εὐγενικὴ γλῶσσα. Πρέπει ὅμως νὰ
παραδεχτοῦμε, ὅτι κι' αὐτός, ποὺ ἐπλησίασε τὸν
ἀρχαῖο κόσμον ὡς Φορκίδα, δὲν ἔμεινε ἀσυγκίνητος
ἀπ' τὴν τραγικὴ λύση, ἀκόμα δὲ μάλιστα ὅτι συμ-
μερίζεται τὰ αἰσθήματα τοῦ Φάουστ, γιατί ἐνδιαφέ-
ρεται νὰ τὸν παρηγορήσῃ γιὰ τὸ χάσιμο τῆς Ἑλέ-
νης καὶ τοῦ Εὐφορίωνα καὶ νὰ τὸν φέρῃ σὲ νέα ζωὴ,
ποὺ νὰ μπορῇ πάλι σ' αὐτὴ νὰ πάρῃ ἐξουσία ἀπάνω
του.

2. Δηλ. τῆς Φορκίδας, ποὺ τὴ λέει Θεσσαλή, για-
τί οἱ περιφημότερες μάγισσες ἦταν Θεσσαλές.

3. Ἡ Πανθαλίδα μόνο ἔμεινε πιστὴ στὴν ἀρχαῖα
Ἑλληνικὴ τῆς ὑπόστασης.

4. Δὲς καὶ Ὀδύσσεια 10,510 καὶ 11,539 καὶ 573.

5. Δὲς καὶ Ὀδύσσεια 24,6 κ.άκ.

ἀνήκει στὰ στοιχεῖα. Φύγετε λοιπόν !
 Ἐγὼ θερμὸ ἔχω πόθο με τῆ Ρήγισσα
 νάειμαι μαζί. Μᾶς κάνει πρόσωπα, θαρρῶ,
 κι' ἡ θερμὴ πίστη κι' ὄχι ἡ ἀξία μοναχά.¹
 (Φεύγει.)

Ὅλες

Ξαναδοθήκαμε στὸ φῶς τῆς μέρας,
 ὄχι πιά πρόσωπα,
 τὸ νοιώθουμε δὰ τοῦτο,
 ὅμως δὲ στρέφομε στὸν Ἄδη πιά.
 Ἡ φύση ἡ πάντα ζωντανὴ
 ἀξιώσεις ἔχει
 σὲ μᾶς τὰ πνεύματα κι' ἐμεῖς σ' αὐτῆ.

Ἐνα μέρος τοῦ Χοροῦ

Στῶν κλαδιῶν ἐμεῖς τῶν μύριων τὸ ἀργο-
 ἀπ' τίς ρίζες με παιγνίδια σέρνομε ζωῆς
 στὰ κλωνάρια. Μιά με φύλλα, μιά με ἀν-
 τὰ κυματιστὰ μαλλιά μας, ποὺ τοῦ ψήλου
 Ὁ καρπὸς σὰν πέφτη, ἀνθρώποι καὶ κοπά-
 καὶ ζωῆς χαρὰ χιμοῦνε, γιὰ νὰ ἀρπάξουν
 καὶ μπροστὰ μας σκύβουν ὄλοι σὰν στοὺς
 [πρῶτους τοὺς θεοὺς.]

Ἄλλο μέρος

Στὸ λαμπρὸ κι' ἀπὸ μακριάθε ἐμεῖς κολ-
 κάθε βράχου ὄλο με χάδια κι' ἀπαλοὺς κυ-
 κάθε ἀχὸ γροικοῦμε, εἴτε εἶναι τῶν που-
 ἢ φλογέρα καλαμένια. Καὶ στὴν τρομερῆ
 τῆ φωνῆ ἀπαντοῦμε ἀμέσως. Θρόϊσμα σὰν
 ἀπαντοῦμε με ἄλλο θρόϊ κι', ἂν βροντήση,
 κυλοῦν ἄγριες οἱ βροντές μας καὶ τριπλές
 [ἀπανωτά.]

1. Τὸ πρόσωπο, ἡ προσωπικότητα εἶναι ἡ γενικώ-
 τερη ἔκφραση γιὰ κάθε ὄν, ποὺ ἔχει ἰδιότυπη καὶ
 χαρακτηριστικὴ φύση, μένει σ' αὐτῆ πιστὴ καὶ τε-
 νει πάντα σὲ μιὰ ὀρισμένη κατεύθυνση. Ὅποιο τῶ-
 ρα, μολονότι δὲν ἔχει ἰδιότυπη φύση, ἀφοσιώνεται
 ὀλόψυχα σ' ἓνα ἄλλο τέτοιο ὄν, παίρνει μ' αὐτῆ
 τὴν πίστη μέρος στὴν προσωπικότητα ἐκείνου καὶ
 γίνεται κι' αὐτὸ πρόσωπο. Τὸ πρόσωπο δηλ. εἶναι
 τρόπον τινὰ ἓνα ὄργανωμένο πνεῦμα με αὐτοτελεῆ
 ζωῆ, ἐνῶ κάθε πνευματικὸ, ποὺ δὲν ἔχει φτάσει
 σ' αὐτῆ τὴν ὀργάνωση, ξαναγίνεται πάλι σὰν τὴν
 ἀνόργανο ὄλη στοιχεῖο τῆς φύσεως καὶ ὄλικὸ γιὰ
 νέα δημιουργία. Ἔτσι κι' ἀπ' τὸ Χορὸ σύμφωνα
 με τὴν ὑπόστασή του, ποὺ περιορίζεται μόνο στὴν
 αἰσθησιακὴ φύση, ἓνα μέρος του μεταβάλλεται σὲ
 Νύμφες τῶν δέντρων (Δρυάδες), ἄλλο σὲ Νύμφες
 τῶν βουνῶν (Ὀρειάδες), ἄλλο σὲ Νύμφες τῶν πη-
 γῶν (Ναϊάδες) καὶ τέταρτο σὲ Νύμφες τῶν ἀμπε-
 λιῶν, πούησαν ἀγνωστες στὴν ἀρχαιότητα καὶ τίς
 ἐπλάσε ὁ ποιητής.

2. Τοὺς θεοὺς τῶν πρώτων ἀνθρώπων, πούειχαν
 τάχα γιὰ τροφὴ τῶν τὰ βαλανίδια.

Τρίτο μέρος

Ἐμεῖς πάμε με τὰ ρυάκια πάντα σὰν πιὸ
 Μᾶς μαγεύουν κεῖνοι πέρα οἱ λόφοι οἱ
 Τὸν κατήφορο κυλώντας, Μαίανδρου γραμ-
 τὰ λειβάδια, τὰ περβόλια τῶν σπιτιῶν πο-
 Λυγερόκορφα τῆ δείχνουν τῆ γραμμὴ μᾶς
 στὸν αἰθέρα ποὺ ἀνεβαίνουν πάνω ἀπὸ ὀ-
 [χτους καὶ νερά.]

Τέταρτο μέρος

Σύρετε, ὅπου σᾶς ἀρέσει ! Ἐμεῖς θὰ τρι-
 τὸν κατάφυτο τὸ λόφο, ὅπου τὸ κλήμα
 πὰ στὴ φούρκα. Τὸ μεράκι τῶν ἀμπελουρ-
 νὰ θωροῦμε μᾶς ἀφήνει τῆς πιὸ στοργικῆς
 τὴν ἀμφίβολη τὴν τύχη. Μιά με τσάπα ἢ
 μιά με κλάδεμα ἢ με δέση σ' ὄλους δέε-
 μὴ ξεχνώντας πρῶτα ἀπ' ὄλους τοῦ ἡλίου
 Λίγο ὁ μαλθακὸς ὁ Βάκχος νοιάζεται γιὰ
 δουλευτῆ του. Ξαπλωμένος σὲ σπηλιές ἢ
 χωρατεύει με τὸν Φαῦνο, τὸν πιὸ γιό. Τί,
 νάχη γιὰ τῶν ρεμβασμῶν του τὸ μεθύσι τὸ
 τούειναι αἰώνια φυλαγμένο σὲ κατώγεια
 μὲς σὲ ἀσκιά καὶ σὲ λαγήνια. Μὰ ὅταν δ-
 κι' ὁ Ἥλιος μπρός, με τὸν ἀγέρα, με τὸ
 καὶ τίς φλόγες τῆς Ἀμάλθειας πιά τὸ κέ-
 με τσαμπιά, τότε ἐκεῖ πέρα, ποὺ ἐπολέμα ὁ
 με ἡσυχία, γίνονται ὄλα στὴ στιγμὴ τί
 Τί φωνῆ στὸ κάθε κλήμα καὶ στὴν κάθε
 Κόφες τρίζουν, βροντοῦν κάδοι, τὰ καλά-
 κατά τὸ ληγὸ τραβώντας στὸ χορὸ τῶν πα-
 Κι' ἔτσι τὸ ἅγιο πλοῦτος τώρα ἀπὸ τὰ
 τὰ καθαριογεννημένα, τὸ πατοῦν θρασιά,
 κι' ὄλο ἀφρίζει καὶ σπιθίζει κι' ὄλο ἀνα-
 Τώρα κύμβαλα ἀντηχοῦνε, ¹ γιὰτὶ ὁ Βάκ-

1. Περιγράφεται Βακχικὴ πομπὴ σὲ ἑορτῆ τοῦ
 Διονύσου.

μέσα απ' τὰ μυστήρια πάλι καὶ με τραγο-
 |χος φανερῶθη
 | πόδηδες
 κατὰ ἐδῶ προβάλλει σειώντας καὶ με γι-
 |δοπόδισσες¹
 κι' ἀναμέσο των γκανίζει τί στριγγά τοῦ
 |Σειληνοῦ
 τὸ παράξενο τὸ ζῶο, πούχει τὰ μεγάλα
 |αὐτιά.²
 "Όλα πάνε πιά! Τὰ νύχια τὰ σκιστὰ κάθε
 |συνήθειο
 τὸ πατοῦνε κι' οἱ αἰσθήσεις ὄλες τους στρι-
 |φογυρίζουν
 καὶ τὰ αὐτιά ἐξεκουφαθήκαν! Μεθυσμένοι
 |ὄλοι γιὰ κούπες

1. Σάτυροι ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοί.
 2. *Ο Γάιδαρος.

πασπατεύουν καὶ κεφάλια καὶ κοιλιές πα-
 |ραγεμίσαν.
 Σοβαρὸς κανεὶς ἂν μείνη, κάνει πιότερην
 |ἀντάρρα.
 Γιὰ νὰ φυλαχτῆ ὁ νιὸς μοῦστος, κάθε ἄσκι
 |παλιὸ τὸ ἀδειάζουν!
 (Πέφτει ἡ αὐλαία.)

Φορκίδα

(ἀνασηκώνεται γιγαντόκορμη στὸ προσκῆνιο, μὰ
 κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς κοθόρονους,¹ βγάζει τὸ προσω-
 πεῖο καὶ τὸν πέπλο, καὶ παρουσιάζεται σὰν Μεφι-
 στοφελῆς, γιὰ νὰ σχολιάσῃ, ἂν θάηταν ἀνάγκη,
 τὸ ἔργο σὲ ἐπίλογο.²)

1. Οἱ κόθορνοι καὶ τὸ προσωπεῖο ἀνήκουν στὴν
 ἀρχαία Τραγωδία, τὰ ἐχρησιμοποίησε δὲ κι' ὁ Με-
 φιστοφελῆς, γιὰτὶ ἐπαιξε τὸ ρόλο τῆς Φορκίδας.
 2. *Ο ἐπίλογος αὐτὸς δὲν γράφηκε ἀπὸ τὸν ποιητῆ.

(*Ακολουθεῖ)

LJUBO WIESNER

ΒΡΑΔΙΝΗ ΘΛΙΨΗ

- 'Αγάπησα ἐδῶ κάτου ὄσο καμμιά.
- Ξέχασ' τον, κόρη μου, κ' εἶν' ἄμαρτία.
- Τῆς ὄψης μου, ὦ τὰ ρόδα τὰ χλωμά!
- Στὸν κόσμο αὐτὸ δὲ βρίσκεται εὐτυχία.

- "Εσπασε πιά ἡ καρδιά μου... Ποιὸς τὸ ξέρει;
- Κράτησε τὸ σταυρὸ σου κι' ἄς πονῆς.
- Βάλε, ὦ Παρθένα, ἀπάνω μου τὸ χέρι!
- Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...

(Τὸ κομπολόι οἱ καλόγριες ξεμετροῦνε,
 καὶ τὸ λιβάνι στὶς καρδιές τους μπαίνει.
 Τοῦ ἑσπερινοῦ οἱ καμπάνες ἀντηχοῦνε.)

- Παιδί μου, σῶπα' εἶν' ἡ παλιά ἱστορία:
 ψηλά απ' τὸ μοναστήρι κατεβαίνει
 στὸν κάμπο με τοὺς ἤχους, καὶ πηγαίνει...

Μεταφρ. ΑΙΜΙΛΙΑ ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

